

at Tienderne inddroges i Statskassen, kunde han i det Hele slutte sig til Hansen og Rasmussen." Altsaa vor høitærede Krigs- og Marineminister var fuldstændig entig med Hansen og Rasmussen i, at Tienderne maatte gaa ind i Statskassen. Jeg anfører disse Udtalelser, fordi jeg naturligvis ikke tør forudsætte, at Landstingets Medlemmer, om de end have bladet i denne tykke Bog, skulde have saadanne enklede Sætninger i deres Erindring. Naar jeg altsaa bliver ved at være af den Mening, at Tienderne bør drages ind i Statskassen eller — hvad jeg hellere vil — i en Fond, saa er det, som sagt, under den Forudsætning, at den bevillende Myndighed derved faar den fulde Indflydelse paa Midlernes Anvendelse. Det er idag af den ærede Ordfører og det ærede Medlem for Bornholm (Sonne) blevet anført, at der dog kunde være noget Godt ved at have Pengemellemværende med Præsten, at Folk derved kunde faa Leilighed til at vise sig, og at der kunde være et meget rart Forhold mellem Tiender og Præst. Jeg skal i denne Henseende blot fremføre en eneste Yttring af et høitæret Medlem af Kirkekommissionen, Pastor Brandt, en Mand, som vistnok Mange anerkjender for en høist fortjenstfuld Mand. Efterat han har udviklet sin Anskuelse om dette Forhold, siges det Side 85, at „Maaden, hvorpaa man vilde lønne Præsterne, var ikke Taleren magtpaaliggende, men dert kunde han ikke være entig, at den nuværende Rønningmaade dannede et Baand mellem Menigheden og Præsten; det var ham en Glæde at se sine Sognebeboere hos sig; men deres Besøg med Tienden vare ham ikke kjære; thi han havde aldrig lagt Mærke til, at de sølte det som noget Baand, der båndt dem til deres Præst — og dets Etyrke stod ialt Fald i omvendt Forhold til Kapitelstarten." Det høie Thing maa undskyldes, at jeg opholder dets Tid med at fremdrage saadanne enklede Udtalelser, men jeg tror dog, det har sin Nytte, at vi opriske i Erindringen, hvad en saa fortjenstfuld Mand som Pastor Brandt siger om et slikt Forhold. Altsaa Pastor Brandt siger, at han vil overmaade gjerne have sine Sognebeboere hos sig, men han har

lagt Mærke til, at Tienderne ingenlunde binde ham og dem sammen, og at jo høiere Kapitelstarten er, desto svagere er Baandet. Dette var ved Sagens 2den Behandling, og det ærede Medlem, som jeg omtaler, Pastor Brandt, var i den lange Tid, der gik mellem den 2den og 3die Behandling i Kirkekommissionen, ikke kommen til nogen anden Overbevisning. Han udtaler sig ved Sagens 3die Behandling kort, klart og tydeligt saaledes: Det var hans Overbevisning, at, skulde disse Forhold ordnes, maatte man bort fra at lønne Præsterne efter Kapitelstart, og det af tre Grunde, 1) fordi det var en pinlig Sag, at Præsterne skulde være med til at bestemme Kapitelstarten, 2) fordi det, hvad ogsaa Præsterne mere og mere sølte, var en af alle Yderne trindt omkring i Landet ilde lidt Rønningmaade, og 3) fordi det selv i økonomisk Henseende var en daarlig Maade for Præsterne at faa en saakaldet fast Løn, bestemt efter en Maalestof, som var saa bevægelig og foranderlig, som allerede de to sidste Aars Erfaringer havde givet Bevis paa. Det maa jeg bede det høitærede Thing lægge Mærke til, at et saa høitaget Medlem af Præstestanden har udtalt disse Ytringer, og Enhver, der kjender det Ringeste til Pastor Brandt, vil vide, at denne Mand ingenlunde staar ene blandt Præstestanden. — Hvad angaar Offer og Accidenter, saa udtalte den ærede Ordfører, at de Rønninger, som nu bleve foreslaaede, vare saa lave, at vi ikke rent kunde forbyde Præsterne at modtage Gaver. Lader os vel lægge Mærke til denne Yttring af den ærede Ordfører; naar vi rigtig lægge Mærke til, hvad den indeholder, saa ville vi jo se, at der aldeles ingen Forandring vil foregaa med Offeret undtagen den ene, at Evangelien med Hensyn til Høitidsofferet affattes. Det er ikke mig bekjendt, at nogensomhelst Præst har givet Regning paa, hvad han vilde have for BARNEDAAB og sliige Forretninger, og i hvert Fald staar det for den almindelige Bevidsthed saaledes, at Alt er aldeles frit undtagen Høitidsofferet, som blev en Evangsag ved Plakaten af 9de Juni 1847. Men skulde vi dog ikke, naar vi skulde foretage en Forandring, se at komme bort fra det Forhold, som mest af Alt har været og er forhadet? Det nytter